ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 9ης Νοεμβρίου 2006 *

Στην υπόθεση C-216/05,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 17 Μαΐου 2005,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενης από τον D. O'Hagan, επικουρούμενο από τον B. Murray, SC, και τον G. Simons, BL, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, P. Kūris, J. Klučka, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια) και J. Makarczyk, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Απριλίου 2006,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 22ας Ιουνίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί με την προσφυγή της από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιρλανδία, εξαρτώντας την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του κοινού σε ορισμένες εκτιμήσεις των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την προηγούμενη καταβολή τελών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 6 και 8 της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1997 (ΕΕ L 73, σ. 5, στο εξής: οδηγία 85/337).

Το νομικό πλαίσιο

Κοινοτικό δίκαιο

2 Σύμφωνα με την έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 85/337, «η χορήγηση αδείας για σχέδια δημοσίων και ιδιωτικών έργων που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον πρέπει να γίνεται μόνο μετά από προηγούμενη εκτίμηση των σημαντικών επιδράσεων που ενδέχεται να έχουν αυτά τα σχέδια στο περιβάλλον· [...] αυτή η εκτίμηση πρέπει να γίνεται με βάση τις κατάλληλες πληροφορίες που παρέχει ο κύριος του έργου και, ενδεχόμενα, να συμπληρώνεται από τις αρχές και το κοινό που μπορεί να αφορά το σχέδιο».

3 Συναφώς το άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέρη μεριμνούν ώστε οι αρχές τις οποίες ενδέχεται να αφορά το έργο, λόγω της ειδικής τους αρμοδιότητας επί θεμάτων περιβάλλοντος, να μπορούν να εκφράσουν γνώμη για τις πληροφορίες που παρέχει ο κύριος του έργου και για την αίτηση άδειας. Προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές των οποίων πρέπει να ζητείται η γνώμη, εν γένει ή κατά περίπτωση. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 5 διαβιβάζονται στις αρχές αυτές. Η διαδικασία γνωμοδότησης καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν κάθε αίτηση άδειας και κάθε πληροφορία που συλλέγεται σύμφωνα με το άρθρο 5 να διατίθενται στο κοινό σε εύλογο χρονικό διάστημα, προκειμένου το ενδιαφερόμενο κοινό να έχει την ευκαιρία να διατυπώσει γνώμη πριν από τη χορήγηση της άδειας.

3. Ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιείται αυτή η πληροφόρηση και η διαβούλευση ορίζεται από τα κράτη μέλη, που μπορούν, ιδίως, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των σχετικών σχεδίων ή τοποθεσιών:

— να ορίζουν ποιο είναι το ενδιαφερόμενο κοινό,

— να διευκρινίζουν τα μέρη όπου μπορεί κανείς να συμβουλευτεί τις πληροφορίες,

— να περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο ενημέρωσης του κοινού, π.χ. με τοιχοκόλληση σε ορισμένη ακτίνα, δημοσίευση στις τοπικές εφημερίδες, οργάνωση εκθέσεων με σχεδιαγράμματα, σχέδια, πίνακες, γραφικές παραστάσεις και προπλάσματα,

— να καθορίζουν πώς ακριβώς πρέπει να ζητηθεί η γνώμη του κοινού, π.χ. με γραπτές προτάσεις και με δημοσκοπήσεις,

— να ορίζουν κατάλληλες προθεσμίες για τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ώστε να είναι δυνατό να λαμβάνεται απόφαση μέσα σε εύλογες προθεσμίες.»

4 Το άρθρο 8 της οδηγίας 85/337 προβλέπει ότι «τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων και οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται βάσει των άρθρων 5, 6 και 7 πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης άδειας».

Εθνική νομοθεσία

5 Το άρθρο 33 του ιρλανδικού νόμου του 2000 περί χωροταξίας (Planning and Development Act 2000, στο εξής: νόμος του 2000) ορίζει τα εξής:

«1. Ο Υπουργός θεσπίζει, με κανονιστική απόφαση, τις διατάξεις για τη ρύθμιση των διαδικαστικών και διοικητικών ζητημάτων τις οποίες κρίνει αναγκαίες ή σκόπιμες σχετικά με τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας χωροταξικής διευθέτησης.

2. Οι αποφάσεις που εκδίδονται με βάση το παρόν άρθρο μπορούν, χωρίς να θίγουν τον γενικό χαρακτήρα της παραγράφου 1, να περιέχουν διατάξεις που

[...]

γ) να επιτρέπουν την υποβολή αιτημάτων ή παρατηρήσεων εντός ορισμένης προθεσμίας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει το προβλεπόμενο τέλος,

[...]»

6 Κατά το άρθρο 130, παράγραφος 1, στοιχείο a, του νόμου αυτού, «οποιοσδήποτε τρίτος μπορεί να υποβάλλει εγγράφως στη δευτεροβάθμια επιτροπή αιτήματα ή παρατηρήσεις σχετικά με προσφυγή ή αίτηση επανεξέτασης, εκτός να πρόκειται για αίτηση επανεξέτασης κατά το άρθρο 96, παράγραφος 5».

7 Το άρθρο 144 του νόμου του 2000 προβλέπει τα εξής:

«1. Η δευτεροβάθμια επιτροπή μπορεί να καθορίζει, με την επιφύλαξη της έγκρισης του Υπουργού, τα τέλη που οφείλονται σε περίπτωση προσφυγής, αίτησης επανεξέτασης, αίτησης κατά το άρθρο 37, παράγραφος 5, υποβολής αιτημάτων ή παρατηρήσεων στη δευτεροβάθμια επιτροπή κατά το άρθρο 130 ή αίτησης ακρόασης κατά το άρθρο 134 και μπορεί να προβλέπει την καταβολή διαφορετικών τελών, ανάλογα με το είδος ή την κατηγορία της συγκεκριμένης προσφυγής ή αίτησης, την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών σε καθορισμένες περιπτώσεις και, σε καθορισμένες επίσης περιπτώσεις, την ολική ή μερική παραίτηση από την καταβολή τέλους ή την απόδοση του συνόλου ή μέρους των τελών.

2. Η δευτεροβάθμια επιτροπή επανεξετάζει κατά τακτά χρονικά διαστήματα, αλλά τουλάχιστον μία φορά ανά τριετία, τα τέλη που καθορίζονται κατά την παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή από τότε που καθορίστηκαν για τελευταία φορά τα τέλη, και μπορεί να αναπροσαρμόζει τα τέλη ανάλογα με το αποτέλεσμα της επανεξέτασης αυτής, χωρίς να χρειάζεται έγκριση του Υπουργού κατά την παράγραφο 1.

[...]

4. Οσάκις η δευτεροβάθμια επιτροπή καθορίζει ή αναπροσαρμόζει τα τέλη σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δημοσιεύει τα νέα τέλη σε μία τουλάχιστον εφημερίδα εθνικής κυκλοφορίας οκτώ τουλάχιστον εβδομάδες πριν από την έναρξη ισχύος των τελών αυτών.

[...]

6. Η δευτεροβάθμια επιτροπή καθορίζει τα τέλη για τα φωτοαντίγραφα που λαμβάνει ο ενδιαφερόμενος κατά το άρθρο 5, παράγραφος 6, στοιχείο a· τα τέλη αυτά δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το κόστος των φωτοαντιγράφων.»

Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία πριν από την άσκηση της προσφυγής

8 Κατόπιν της υποβολής στην Επιτροπή δύο καταγγελιών το 2000 σχετικά με τις νομοθετικές ιρλανδικές διατάξεις περί χωροταξίας των οποίων σχεδιαζόταν η θέσπιση, η Επιτροπή ζήτησε από τις ιρλανδικές αρχές, με έγγραφο της 29ης Αυγούστου 2000, να σχολιάσουν ορισμένες πτυχές των σχεδίων αυτών, και κυρίως τις διατάξεις που επέβαλλαν την καταβολή τέλους ως προϋπόθεση για να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη που διατυπώνει το κοινό στο πλαίσιο των διαδικασιών χορήγησης άδειας χωροταξικής διευθέτησης.

9 Η Επιτροπή, αφού ζήτησε από την Ιρλανδία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του ζητήματος αν τα τέλη αυτά συμβιβάζονται με την άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής του κοινού που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 8 της οδηγίας 85/337, εξέδωσε στις 23 Ιανουαρίου 2003 αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία κάλεσε το κράτος μέλος αυτό να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός δύο μηνών από την παραλαβή της.

10 Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι η απάντηση της Ιρλανδίας στη γνώμη αυτή δεν ήταν ικανοποιητική, άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

11 Η Επιτροπή στηρίζει την προσφυγή της σε μία και μόνη αιτίαση, και συγκεκριμένα στην παράβαση του άρθρου 6 της οδηγίας 85/337 και συνακόλουθα του άρθρου 8 της ίδιας αυτής οδηγίας, για τον λόγο ότι η ιρλανδική ρύθμιση εξαρτά τη συμμετοχή του κοινού σε ορισμένες εκτιμήσεις των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την προηγούμενη καταβολή τελών για τη συμμετοχή αυτή.

12 Κατά την αιτιολόγηση της αιτίασης αυτής η Επιτροπή στηρίζει τον ισχυρισμό της περί παραβάσεως του εν λόγω άρθρου 6 σε τέσσερα επιχειρήματα.

13 Πρώτον, επισημαίνει ότι καμία διάταξη της οδηγίας 85/337 δεν επιτρέπει ρητά την επιβολή τέτοιων τελών, ενώ άλλες οδηγίες, όπως η οδηγία 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ L 158, σ. 56), επιτρέπουν ρητά την επιβολή τέλους.

14 Δεύτερον, κατά την Επιτροπή, η επιβολή τέτοιων τελών είναι αντίθετη με την οικονομία και τους σκοπούς της οδηγίας 85/337, με την οποία επιδιώκεται να συμπληρώνονται οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων στο περιβάλλον με τις κατάλληλες πληροφορίες, διότι η υποχρέωση καταβολής των τελών αυτών στο πλαίσιο των διαδικασιών για τη χορήγηση άδειας χωροθετικής διευθέτησης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα είτε να αποθαρρύνει το κοινό, που αποτελεί μια από τις βασικές πηγές πληροφόρησης, από τη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων είτε να δυσχεράνει τη συμμετοχή του αυτή.

15 Τρίτον, κατά την Επιτροπή, η διατύπωση του άρθρου 6, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 85/337 δεν επιτρέπει την ερμηνεία που προσδίδει στο άρθρο αυτό η Ιρλανδία. Η Επιτροπή φρονεί συναφώς ότι η επιβολή των τελών συμμετοχής ως «τρόπου» διαβούλευσης με το κοινό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσεται στο πλαίσιο αυτού που είναι ευλόγως αναγκαίο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

16 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι η Ιρλανδία, επιβάλλοντας τα τέλη αυτά, δημιούργησε, πραγματικά ή δυνητικά, εμπόδιο στην άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει στο κοινό το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337, κυρίως όσον αφορά τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα.

17 Η παράβαση του άρθρου 8 της εν λόγω οδηγίας προκύπτει, κατά την Επιτροπή, από το γεγονός ότι η Ιρλανδία, επιβάλλοντας την καταβολή των τελών συμμετοχής που απαγορεύονται από το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής, δεν εγγυάται ότι θα λαμβάνονται υπόψη, κατά τις διαδικασίες χορήγησης άδειας για τα σχέδια που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι γνώμες που εκφράζονται από το κοινό, όταν πρόκειται συγκεκριμένα για άτομα που δεν είναι σε θέση να καταβάλουν τα τέλη συμμετοχής.

18 Με το υπόμνημα αντίκρουσης η Ιρλανδία ανασκευάζει καθένα από τα επιχειρήματα που αναπτύσσει η Επιτροπή προς στήριξη της αιτίασής της περί παράβασης του άρθρου 6 της οδηγίας 85/337.

19 Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι, αφού τη νομική βάση της εν λόγω οδηγίας αποτελεί το άρθρο 235 της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 235 της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο αποτελεί πλέον το άρθρο 308 ΕΚ), τα όρια της κοινοτικής αρμοδιότητας και η έκτασή της καθορίζονται από τις ρητές διατάξεις της οδηγίας. Επομένως, δεν επιτρέπεται η συναγωγή από τις διατάξεις αυτές

απαγορεύσεων που δεν προβλέπονται ρητά. Η ορθότητα της άποψης αυτής επιβεβαιώνεται από την αρχή της επικουρικότητας κατά την άσκηση των κοινοτικών αρμοδιοτήτων και από τα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας που έχουν τα κράτη μέλη κατά τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο.

20 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι τα τέλη συμμετοχής που προβλέπει η ιρλανδική νομοθεσία είναι αντίθετα στον σκοπό και στο πνεύμα της οδηγίας 85/337, η Ιρλανδία ισχυρίζεται ότι η καθιέρωσή τους δεν προσκρούει στην αρχή της συμμετοχής του κοινού, την οποία προβλέπει η οδηγία αυτή, αλλά αποσκοπεί αντίθετα στη διευκόλυνση της συμμετοχής αυτής, καθόσον επιτρέπει στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης να εισπράττουν ορισμένο ποσό ως συμμετοχή στις δαπάνες διαχείρισης του συστήματος πληροφόρησης και διαβούλευσης με το κοινό.

21 Όσον αφορά το τρίτο επιχείρημα της Επιτροπής, η Ιρλανδία επισημαίνει ότι η διατύπωση του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 85/337 εξουσιοδοτεί ειδικότερα τα κράτη μέλη να καθορίζουν τον τρόπο πληροφόρησης και διαβούλευσης με το κοινό και υποστηρίζει ότι στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδείξει ότι οι τρόποι αυτοί, όπως καθορίζονται από το κράτος μέλος, εμποδίζουν την επίτευξη του σκοπού της εν λόγω οδηγίας.

22 Όσον αφορά το τελευταίο επιχείρημα της Επιτροπής, η Ιρλανδία αμφισβητεί ότι τα επίμαχα τέλη μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο για όσους έχουν χαμηλά εισοδήματα και τονίζει ότι τα τέλη αυτά εισπράττονται για διοικητικούς σκοπούς και είναι εύλογα, τόσο καταρχήν όσο και ως προς το ύψος τους.

23 Τέλος, κατά την Ιρλανδία πάντα, αφού η αιτίαση της Επιτροπής σχετικά με την παράβαση του άρθρου 8 της οδηγίας 85/337 στηρίζεται απλώς και μόνο στον ισχυρισμό ότι συντρέχει παράβαση του άρθρου 6 της οδηγίας αυτής λόγω της επιβολής των επίμαχων τελών συμμετοχής, η αιτίαση αυτή θα πρέπει επίσης να απορριφθεί κατόπιν της διαπίστωσης ότι δεν υπάρχει παράβαση του εν λόγω άρθρου 6.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

24 Η Επιτροπή, κατά την προβολή του ισχυρισμού περί παραβάσεως του άρθρου 6 της οδηγίας 85/337, διατυπώνει καταρχάς το επιχείρημα ότι η Ιρλανδία δεν θα είχε την εξουσία να επιβάλει τέλη παρά μόνο αν η οδηγία το προέβλεπε ρητά. Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

25 Πράγματι, κατά το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, «η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών».

26 Η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα, κατά τη μεταφορά των οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο, να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αλλά διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς την επιλογή των κατάλληλων προς τούτο μέσων (βλ. συναφώς την απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, C-208/90, Emmott, Συλλογή 1991, σ. I-4269, σκέψη 18).

27 Ειδικότερα, δεν ασκεί καμία επιρροή εν προκειμένω το επιχείρημα που αντλεί η Επιτροπή από το γεγονός ότι, σε παρόμοιους τομείς, τόσο η οδηγία 90/313 όσο και η οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313 (ΕΕ L 41, σ. 26), προβλέπουν ρητά, με το άρθρο 5, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν τέτοια τέλη. Συγκεκριμένα, αρκεί να τονιστεί, όπως επισήμανε επίσης η γενική εισαγγελέας με το σημείο 34 των προτάσεών της, ότι το γεγονός ότι η επιβολή τελών επιτρέπεται ρητά από άλλη οδηγία δεν δημιουργεί το γενικό τεκμήριο ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θέλησε να επιτρέψει την επιβολή τελών παρά μόνο όταν το έχει προβλέψει ρητά.

28 Κατά συνέπεια, η άποψη της Επιτροπής ότι η Ιρλανδία δεν μπορεί να επιβάλει την καταβολή των επίμαχων τελών, διότι η οδηγία 85/337 δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να επιτρέπει ρητά την επιβολή τελών για τη συμμετοχή στη διαδικασία, είναι ασυμβίβαστη με την ελευθερία επιλογής που συνάγεται από το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ.

29 Επομένως, το πρώτο αυτό επιχείρημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

30 Με το τρίτο επιχείρημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί δεύτερο, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, καθιερώνοντας τα επίμαχα τέλη συμμετοχής ως «τρόπο» διαβούλευσης με το κοινό, υπερέβη τα ερμηνευτικά όρια που επιτρέπει το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 85/337. Η Επιτροπή προτείνει δηλαδή να εκτιμηθεί το κύρος του επίμαχου μέτρου από την άποψη της αναγκαιότητάς του για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων.

31 Από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας προκύπτει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε το ενδιαφερόμενο κοινό να έχει την ευκαιρία να διατυπώσει γνώμη πριν από τη χορήγηση της άδειας για ορισμένο σχέδιο. Κατά την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, κάθε κράτος μέλος έχει την εξουσία να καθορίζει τους τρόπους της διαβούλευσης αυτής. Συναφώς, η παράγραφος αυτή απαριθμεί διάφορες δυνατότητες που έχουν τα κράτη μέλη, χωρίς η απαρίθμηση αυτή να είναι περιοριστική, πράγμα που προκύπτει από τη χρήση της λέξης «ιδίως».

32 Η διατύπωση αυτή δείχνει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θέλησε να περιορίσει τις εξουσίες των κρατών μελών ως προς τον καθορισμό των τρόπων διαβούλευσης με

το κοινό, αλλ' αντίθετα να τους αναγνωρίσει ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς τον καθορισμό των τρόπων αυτών.

33 Τα κράτη μέλη, κατά τον καθαρισμό αυτό, έχουν καταρχήν τη δυνατότητα να επιβάλλουν τέλη συμμετοχής όπως το επίμαχο εν προκειμένω τέλος, με την προϋπόθεση πάντως ότι τα τέλη δεν μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο στην άσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής που απορρέουν από το άρθρο 6 της οδηγίας 85/337.

34 Με αυτά τα δεδομένα, η άποψη της Επιτροπής ότι η επιβολή των επίμαχων τελών δεν είναι αναγκαία για την αποτελεσματική εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 δεν είναι λυσιτελής. Πράγματι, η εν λόγω οδηγία δεν επιβάλλει κανένα κριτήριο αναγκαιότητας ως προϋπόθεση για την άσκηση από τα κράτη μέλη της διακριτικής εξουσίας που τους παρέχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής.

35 Με το δεύτερο και το τέταρτο επιχείρημα, που πρέπει να συνεξεταστούν, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα επίμαχα τέλη είναι αντίθετα στην οικονομία και στους σκοπούς της οδηγίας 85/337, καθόσον δημιουργούν εμπόδια στην άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει η οδηγία αυτή στο κοινό.

36 Κατά την έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 85/337, η εκτίμηση των επιδράσεων ορισμένων σχεδίων στο περιβάλλον «πρέπει να γίνεται με βάση τις κατάλληλες πληροφορίες που παρέχει ο κύριος του έργου και, ενδεχόμενα, να συμπληρώνεται από τις αρχές και το κοινό που μπορεί να αφορά το σχέδιο».

37 Από την αιτιολογική αυτή σκέψη, όπως και από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, προκύπτει ότι ένας από τους σκοπούς της είναι να δίδεται στο ενδιαφερόμενο κοινό η δυνατότητα να εκφράζει τη γνώμη του στο πλαίσιο των διαδικασιών χορήγησης άδειας για ορισμένα σχέδια που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιδράσεις στο περιβάλλον.

38 Συναφώς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 85/337 επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν ορισμένες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στη διαδικασία του ενδιαφερόμενου για το σχέδιο κοινού. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, να καθορίζουν τους τρόπους πληροφόρησης και διαβούλευσης και ιδίως να ορίζουν ποιο είναι το ενδιαφερόμενο κοινό και να περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο ενημέρωσης και διαβούλευσης με το κοινό αυτό.

39 Εξάλλου, αντίθετα από ό,τι υποστήριξε η Επιτροπή, η ορθότητα της προσέγγισης αυτής επιρρωννύεται από τη ρύθμιση που ισχύει σε ορισμένους τομείς που έχουν στενή σχέση με την οδηγία 85/337.

40 Για παράδειγμα, τόσο η οδηγία 90/133 όσο και η οδηγία 2003/4 αναφέρουν, στην έκτη και στην όγδοη αιτιολογική σκέψη αντίστοιχα, την ανάγκη να εξασφαλίζεται ότι οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα έχει δικαίωμα πρόσβασης στις περιβαλλοντικές πληροφορίες τις οποίες έχουν οι δημόσιες αρχές ή έχει τρίτος για λογαριασμό των δημόσιων αρχών.

41 Το άρθρο 5 αμφότερων των οδηγιών αυτών προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την καταβολή τέλους για τη χορήγηση των πληροφοριών, το οποίο

όμως δεν πρέπει να υπερβαίνει ένα εύλογο ποσό. Οι ρυθμίσεις αυτές αποδεικνύουν ότι, για τον κοινοτικό νομοθέτη, η επιβολή τέλους που να έχει εύλογο ύψος δεν είναι ασυμβίβαστη με τη διασφάλιση της πρόσβασης στις πληροφορίες.

42 Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η επιβολή διοικητικού τέλους δεν είναι, καθαυτή, ασυμβίβαστη με τους σκοπούς της οδηγίας 85/337.

43 Μολονότι η οδηγία 85/337 δεν απαγορεύει την επιβολή τελών όπως αυτά που επιβάλλει η επίμαχη εν προκειμένω εθνική ρύθμιση, τα τέλη αυτά δεν μπορούν πάντως να καθορίζονται σε τόσο υψηλά επίπεδα, ώστε να εμποδίζουν την οδηγία αυτή να παράγει πλήρως τα αποτελέσματά της σύμφωνα με τον σκοπό που επιδιώκει (βλ. συναφώς την απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001, C-97/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-2053, σκέψη 9).

44 Αυτό θα συνέβαινε αν ένα τέλος ήταν ικανό, λόγω του ύψους του, να συνιστά εμπόδιο στην άσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής που απορρέουν από το άρθρο 6 της οδηγίας 85/337.

45 Συναφώς, αν ληφθεί υπόψη το ύψος των επίμαχων τελών, δηλαδή 20 ευρώ στις διαδικασίες ενώπιον των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης και 45 ευρώ στις διαδικασίες ενώπιον της δευτεροβάθμιας επιτροπής, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα ποσά αυτά μπορούν να συνιστούν τέτοιο εμπόδιο. Η Επιτροπή δεν πέτυχε εξάλλου να αντικρούσει το επιχείρημα της Ιρλανδίας ότι το ύψος των ποσών αυτών είναι δικαιολογημένο, αν ληφθούν υπόψη οι διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν από την εξέταση και την αξιοποίηση των παρατηρήσεων των ενδιαφερόμενων.

46 Κατόπιν των σκέψεων αυτών, τα επιχειρήματα της Επιτροπής ότι τα επίμαχα τέλη είναι αντίθετα προς την οικονομία και τους σκοπούς της οδηγίας 85/337 πρέπει να απορριφθούν.

47 Τέλος, η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης το κύρος των επίμαχων τελών για τον λόγο ότι ο νόμος του 2000 εξουσιοδοτεί τον αρμόδιο υπουργό και τη δευτεροβάθμια επιτροπή να καθορίζουν το ύψος τους, χωρίς να περιορίζει ή να οροθετεί περαιτέρω την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής.

48 Συναφώς αρκεί η παρατήρηση ότι η εξουσιοδότηση αυτή εμπίπτει καταρχήν στο πεδίο του εθνικού δικαίου και δεν δημιουργεί, καθαυτή, προβλήματα από την άποψη της οδηγίας 85/337. Εντούτοις, τα ποσά που καθορίζονται βάσει της εξουσιοδότησης αυτής πρέπει να συμβιβάζονται με την εν λόγω οδηγία. Όπως όμως διαπιστώθηκε, από την εξέταση των επιχειρημάτων της Επιτροπής δεν προέκυψε ότι αυτό δεν ισχύει σε σχέση με το ύψος των τελών που αποτελούν το αντικείμενο της υπό κρίσης υπόθεσης.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αιτίαση περί παραβάσεως του άρθρου 6 της οδηγίας 85/337 στερείται παντελώς ερείσματος.

50 Δεδομένου ότι ο ισχυρισμός περί παραβάσεως του άρθρου 8 της εν λόγω οδηγίας στηρίζεται αποκλειστικά στην παράβαση του άρθρου 6, επιβάλλεται η συναγωγή του συμπεράσματος ότι η παράβαση δεν αποδείχθηκε ούτε ως προς το σημείο αυτό.

Επί των δικαστικών εξόδων

51 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της Ιρλανδίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)